

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง กลุ่มอารักขาพืช โทร. ๐-๕๔-๘๒๙๖๙๘

ที่ ลป ๐๐๐๙.๕/ว ๑๒๖ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งเตือนภัยการเกษตร

เรียน เกษตรอำเภอ ทุกอำเภอ

สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ขอส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๙ มิถุนายน - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยข้อมูลจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ซึ่งรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ อาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

(นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ)
เกษตรจังหวัดลำปาง

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 29 มิถุนายน – 12 กรกฎาคม 2565

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	แก้วมังกร	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคลำต้นจุดสีน้ำตาล และผลเน่า (เชื้อรา <i>Neoscytalidium dimidiatum</i>)	อาการเริ่มแรกที่กิ่ง หรือผลเป็นจุดสีเหลือง จากนั้นจะพัฒนาเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ สีน้ำตาลคล้ายสีสนิมเหล็ก ต่อมาแผลขยายใหญ่ พบจุดเล็ก ๆ สีดำซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล บริเวณรอบแผล มีสีเหลือง เมื่ออาการรุนแรงแผลจะเน่า โดยถ้าเป็นที่กิ่งจะทำให้เนื้อเยื่อตรงแผลหลุดเห็นเป็นรู หรือเว้าแหว่งสำหรับที่ผล ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้กลีบผลไหม้แห้ง และผลเน่าในที่สุด	1. เลือกใช้ต้นพันธุ์ที่แข็งแรงปลอดโรค 2. ลดการให้น้ำปุ๋ยไนโตรเจน เนื่องจากเป็นพืชชอบน้ำ อาจทำให้พืชอ่อนแอเกิดโรคง่ายขึ้น 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้น 4. งดให้น้ำช่วงบ่ายหรือเย็น ให้เฉพาะช่วงเช้า เพื่อลดความชื้นสะสมในทรงพุ่ม 5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคอย่างระมัดระวังให้มีแผลน้อยที่สุด การตัดแต่งกิ่งควรตัดตรงส่วนที่เป็นรอยต่อของข้อระหว่างกิ่ง นำส่วนที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช โพรคลอราซ 45% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน + ไตพีโนโคนาโซล 20% + 12.5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วต้น ทุก 5-7 วัน จำนวน 4 ครั้ง และพ่นอีกครั้งในระยะติดดอก โดยพ่นให้ทั่วต้น ทุก 7 วัน จำนวน 3 ครั้ง 6. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรค ไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง *** ควรหยุดพ่นสารก่อนการเก็บเกี่ยว อย่างน้อย 15 วัน

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	พืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด (เช่น คะน่ำ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคใบจุด (เชื้อรา <i>Alternaria brassicicola</i> และ <i>A. brassicae</i>)	โรคเกิดได้ทุกส่วนและทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช <u>อาการระยะต้นกล้า</u> เกิดแผลเล็ก ๆ สีน้ำตาลเข้มที่ลำต้น จากนั้นแผลจะขยายใหญ่ อาการคล้ายโรคเน่าคอดิน ทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต <u>อาการระยะต้นโต</u> มักพบบนใบและก้านใบ เกิดเป็นแผลจุดเล็ก ๆ สีเหลือง ต่อมาแผลจะขยายใหญ่มีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ลักษณะเป็นวงค่อนข้างกลม เรียงซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ในกะหล่ำปลี ถ้าเกิดโรคหลังจากห่อหัวแล้ว และสภาพอากาศมีความชื้นสูง จะเกิดอาการเน่าอย่างรุนแรงทั้งหัว ในกะหล่ำดอก และบรอกโคลี ถ้าเกิดอาการที่ดอก จะทำให้เกิดแผลสีน้ำตาล โดยเริ่มจากช่อดอกที่อยู่ด้านนอกลามเข้ามาด้านใน หากเป็นโรครุนแรงจะถูกทำลายทั้งดอก **** เชื้อสาเหตุโรคสามารถติดเมล็ด ทำให้เมล็ดสูญเสียความงอก หรืออาจแฝงตัวในเมล็ดพันธุ์ทำให้เกิดการระบาดของโรค เมื่อนำไปปลูกในฤดูถัดไป	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปลอดโรค ไม่นำเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่มีการระบาดของโรคมามาก 2. แช่เมล็ดในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส (การเตรียมน้ำอุ่นโดยต้มน้ำให้เดือดแล้วเติมน้ำธรรมดาลงไปหนึ่งเท่า) นาน 20-25 นาที ก่อนปลูก 3. ไม่ปลูกพืชระยะชิดกันจนเกินไป ควรให้มีแสงแดดส่องผ่านได้และมีการระบายอากาศที่ดี 4. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคในระยะกล้า ควรถอนต้นกล้าที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก หากพบโรคในระยะต้นโต ควรตัดใบที่เป็นโรคออกนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 5-10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล 50% SC อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน 5. ถ้าพบโรคระบาดรุนแรงให้ปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่พืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด สลับหมุนเวียนอย่างน้อย 3 ปี

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	กล้วย	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคตายพราย หรือโรคปานามา หรือโรคเหี่ยว (เชื้อรา <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>cubense</i>)	พบโรคได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของกล้วย ใบกล้วยที่อยู่รอบนอกหรือใบแก่แสดงอาการเหี่ยวเหลือง โดยใบจะเหลืองจากขอบใบและลุกลามเข้ากลางใบ ก้านใบหักพับตรงรอยต่อกับลำต้นเทียม (กาบใบที่อัดกันแน่นเห็นเป็นต้นเหนือดิน) และจะทยอยหักพับตั้งแต่ใบที่อยู่รอบนอกเข้าไปสู่ใบด้านใน ระยะแรกใบยอดยังเขียวตั้งตรง จากนั้นเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ต่อมาใบทั้งหมดจะเหี่ยวแห้ง เมื่อตัดลำต้นเทียมตามขวางหรือตามยาว จะพบเนื้อเยื่อภายในลำต้นเทียมเน่าเป็นสีน้ำตาลตามทางยาวของลำต้นเทียม เนื้อเยื่อในเหง้าเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ตันกล้วยชะงักการเจริญเติบโตและตายในที่สุด	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมื่อต้องการปลูกล้วยในพื้นที่ใหม่ ควรเลือกแปลงที่ไม่เคยพบโรคนี้มาก่อน 2. เลือกหน่อกล้วยจากแหล่งปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้นี้ หรือไม่นำหน่อพันธุ์จากกอที่เป็นโรคไปปลูก และใช้หน่อพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ ในกรณีที่ไม่แน่ใจให้ซุบน้ำหน่อพันธุ์กล้วยด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช อีไตรไดอะโซล+ควินโตซีน 6% + 24% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล 43% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 3. ปรับสภาพดินไม่ให้เป็นกรดจัด โดยใส่ปูนขาว หรือโดโลไมท์ 4. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ควรระมัดระวังการให้น้ำ ไม่ให้น้ำไหลผ่านจากต้นที่เป็นโรคไปต้นปกติ 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบกล้วยแสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยด้วยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุดต้นเป็นโรคออกไป อัตรา 1-2 กิโลกรัมต่อหลุม 6. อุปกรณ์การเกษตร เมื่อใช้กับต้นที่เป็นโรค ควรทำความสะอาดก่อนนำไปใช้ใหม่ 7. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระยะออกดอกถึงระยะติดฝัก	1. เพลี้ยอ่อน ข้าวโพด	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของใบ และช่อดอกตัวผู้ ถ้าช่อดอกมีเพลี้ยอ่อนเกาะกินอยู่มากจะทำให้ช่อดอกไม่บาน การติดเมล็ดน้อยและทำให้เมล็ดแก่เร็ว ทั้ง ๆ ที่เมล็ดยังไม่เต็มฝัก หากมีการระบาดมาก จึงพบกระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของลำต้น กาบหุ้มฝัก โดยเพลี้ยอ่อนชนิดมีปีกบินมาจากแปลงใกล้เคียง ตั้งแต่ข้าวโพดอายุประมาณ 15 วัน หลังจากนั้นอีก 1-2 สัปดาห์ จะพบเพลี้ยอ่อนออกลูกเป็นตัวอ่อนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบล่าง ๆ และเพลี้ยอ่อนค้อย ๆ แพร่ขยายจากใบล่างขึ้นมาบนใบเรื่อย ๆ และขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว จนพบปริมาณสูงสุดในระยะข้าวโพดกำลังผสมเกสร มักพบเกาะเป็นกลุ่ม ๆ ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าวโพด เช่น ยอด กาบใบ โคนใบ กาบฝัก และจะพบมากที่สุดบริเวณข้อ	<p>1. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำในฤดูแล้ง หากสำรวจพบเพลี้ยอ่อนข้าวโพดแพร่กระจายจากใบล่างขึ้นมาและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ทิวทั้งแปลง ควรป้องกันกำจัดก่อนข้าวโพดแทงช่อดอกตัวผู้ หรือก่อนดอกบาน จะให้ผลในการควบคุมได้ดี</p> <p>2. หากมีการระบาดเกิดขึ้นเฉพาะจุด พ่นสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทรีน 2.5% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดอะซินอน 60% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>** การพ่นสารฆ่าแมลงในระยะออกดอกควรพ่นเฉพาะจุด เมื่อพบความหนาแน่นของเพลี้ยอ่อนมากกว่า 25 เพอร์เซ็นต์ ของช่อดอก</p> <p>** ควรหลีกเลี่ยงพ่นสารเมื่อตรวจพบด้วงเต่า และแมลงหางหนีบ ซึ่งเป็นตัวห้ำของเพลี้ยอ่อน หลังจากข้าวโพดติดฝักแล้ว</p>

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ดอก ทำให้บริเวณที่ถูกดูกินแสดงอาการเป็นจุดสีเหลืองปนแดง	
			2. เพลี้ยไฟ	เพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงตามข้อดอก ข้าวโพด และดูดกินน้ำเลี้ยงที่ไหมข้าวโพด ซึ่งหากพบเพลี้ยไฟลงทำลายไหมก่อนที่การผสมเกสรจะเกิดขึ้น จะทำให้ไหมแห้ง ผสมเกสรไม่ได้ ฝักที่ได้จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันหลอขึ้น	พ่นสารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโพรนิล 5% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร **พ่นเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดในระยะออกดอก และพ่นเฉพาะฝักที่เพลี้ยไฟลงทำลายไหม
			3. หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด	ในระยะออกดอก หนอนจะเจาะเข้าไปกินส่วนยอดที่ม้วนอยู่ โดยกัดกินและเจริญเติบโตภายในข้อดอก ทำให้ข้อดอกไม่สามารถคลี่บานได้ จึงมีเกสรตัวผู้ไม่เพียงพอต่อการผสมเกสร ฝักที่ได้จะไม่ติดเมล็ด หรือมีเมล็ดไม่เต็มฝัก ทำให้ผลผลิตต่ำ การเข้าทำลายฝัก ตัวหนอนเข้าทำลายโดยการเจาะที่ก้านฝัก หรือโคนฝัก หากมีการระบาดรุนแรงมากจะเจาะกินภายในแกนกลางฝัก และเมล็ดด้วย	พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เคลทาเมทริน 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลูมูรอน 25% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เทฟลูเบนซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ** ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอน 2 ตัวต่อต้น หรือ ระบุเจาะ 2 รูต่อต้น ** ข้าวโพดหวาน พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบหนอนมากกว่า 50 ตัว จากข้าวโพด 100 ต้น หรือ ระบุเจาะ 50 รู จากข้าวโพด 100 ต้น

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร

website : at.doa.go.th/ew

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			4. หนอนเจาะฝักข้าวโพด	แมผีเสื้อวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ ตามเส้นไหมที่ปลายฝักข้าวโพด หรือที่ซอกดอกตัวผู้ หนอนกัดกินที่ซอกดอก และเมื่อเริ่มติดฝัก ตัวหนอนจะกัดกินเส้นไหมของฝัก และเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในบริเวณปลายฝัก ทำความเสียหายให้แก่คุณภาพฝักโดยตรง เนื่องจากปลายฝักเสียหาย และถ้าพบระบาดมากปลายฝักจะเน่า เนื่องจากความชื้นจากมูลของหนอนที่ถ่ายไว้ หนอนเจาะฝักข้าวโพดทำความเสียหายได้มากเมื่อเกิดการระบาด ก่อนที่ขบวนการผสมเกสรจะเกิดขึ้น หากการระบาดรุนแรงจะเก็บผลผลิตไม่ได้ เนื่องจากหนอนกัดกินเส้นไหมจนแห้วหมดไป ทำให้ข้าวโพดไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ฝักที่ได้จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันหลอขึ้น	1. วิธีกล ข้าวโพดที่ปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก ใช้วิธีการจับหนอนที่ปลายฝักทิ้ง หรือใช้มือบีบปลายฝักให้หนอนตายโดยไม่ต้องเก็บทิ้ง และควรเดินเก็บหนอนทุกวันในระยะติดฝัก 2. เนื่องจากผีเสื้อของหนอนเจาะฝักข้าวโพดจะวางไข่ที่ยอดเกสรตัวผู้ และที่ไหมข้าวโพดในระยะผสมเกสร จึงควรหมั่นตรวจปลายฝักข้าวโพดในระยะนี้ หากพบหนอนวัย 1-2 เฉลี่ย 10-20 ตัวต่อ 100 ต้น พ่นสารฆ่าแมลงฟลูเฟนอกซุรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพโรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะฝักที่หนอนลงทำลายไหม พ่นซ้ำตามความจำเป็น โดยพ่นที่ปลายฝักบริเวณไหมโผล่ หากพบการระบาดมากจึงพ่นที่เกสรตัวผู้ส่วนบนสุด ***สารฆ่าแมลงควรใช้ในระยะที่หนอนยังเล็กจะได้ผลดี ***สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อฝักติดเมล็ดแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้สารฆ่าแมลง